

KASTEEL DE HAAR

STICHTING KASTEEL DE HAAR

UTRECHT

JAARVERSLAG 2019

INHOUDSOPGAVE

<u>VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT</u>	3
<u>BESTUURSVERSLAG</u>	5
<u>JAARREKENING</u>	
Balans per 31 december 2019	14
Staat van baten en lasten 2019	15
Kasstroomoverzicht 2019	16
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	18
Toelichting op de balans per 31 december 2019	21
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	28
Voorstel resultaatbestemming	32
Ontwikkelingen na balansdatum	32
<u>OVERIGE GEGEVENS</u>	
Controleverklaring	34
<u>BIJLAGEN</u>	
Samenstelling en aftreedrooster raad van toezicht	
Organigram	
Budget 2020	
Afgewikkelde restauratieprojecten per 31 december 2019	

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit leden A en leden B in gelijke aantallen.

De raad van toezicht wordt gevormd door de volgende personen:

- Lid A is het door de meerderjarige bloedverwanten in de rechte lijn van wijlen T.F.E.H. Baron van Zuylen van Nijvelt van de Haar aangewezen aanspreekpunt van de bloedverwanten;
- Overige leden A worden benoemd door de aangewezen bloedverwant;
- Leden B worden benoemd door de leden B van de raad van toezicht (coöptatie).

De leden A benoemen uit hun midden een voorzitter van de raad van toezicht voor de even jaren. De leden B benoemen uit hun midden een voorzitter van de raad van toezicht voor de oneven jaren.

De raad van toezicht wijst uit zijn midden een secretaris aan.

De raad van toezicht wijst uit zijn midden voorts een lid aan dat in het bijzonder belast is met het toezicht op de financiële aspecten van de stichting.

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de stichting en de met haar verbonden organisatie. De raad van toezicht staat de directie met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de raad van toezicht zich naar het belang van de stichting en de met haar verbonden organisatie.

De raad van toezicht had in 2019 de volgende leden:

Leden A:

- Alexandra Watson-van Zuylen van Nijvelt, aanspreekpunt van de bloedverwanten
- Frank Rövekamp, voorzitter even jaren
- Cordelia van Zuylen van Nijvelt
- Natalie David-Weill

Leden B:

- Eelco Dijk, voorzitter oneven jaren
- Erik Varwijk, financieel toezichthouder
- Marc van den Tweel
- Klaas Strijbis

In 2019 zijn Natalie David-Weill en Klaas Strijbis afgetreden. Zij zullen niet worden vervangen, aangezien de raad van toezicht met inachtneming van de statuten heeft besloten dat een zes koppige raad beter past bij de huidige organisatie.

De raad van toezicht heeft een auditcommissie, die bestaat uit de beide voorzitters en het lid van de raad van toezicht dat is belast met het toezicht op de financiële aspecten. De auditcommissie heeft overleg met de externe accountant en adviseert de raad van toezicht over de jaarlijks te nemen goedkeuringsbesluiten inzake de jaarrekening.

De raad van toezicht komt jaarlijks viermaal bijeen.

In 2019 zijn in de raad van toezicht de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Governance (zelfevaluatie, rooster van aftreden, werving toekomstige leden);
- De financiële kwartaalrapportages (mee- en tegenvallers, forecasts);
- Goedkeuring van jaarrekening 2018 en het jaarverslag 2018;
- Goedkeuring van begroting 2020;
- Bespreking meerjarenbegroting en activiteiten tot en met 2024;
- Restauratie interieur kasteel (stand van zaken uitvoering en budget);
- Technische conditie gebouwen, park en collectie (jaarlijkse update);
- Risico analyse (jaarlijkse update).

De directeur- statutair bestuurder - heeft in 2019 naar volle tevredenheid geopereerd en de RvT spreekt daar zijn waardering voor uit.

De raad van toezicht heeft kennis genomen van de toelichting in het bestuursverslag aangaande de gevolgen van de corona crisis in 2020 en stemt hiermee in.

De raad van toezicht heeft in zijn vergadering van 22 juni 2020 de jaarrekening goedgekeurd overeenkomstig hetgeen de statuten voorschrijven.

Haarzuilens, 22 juni 2020

De raad van toezicht:

Leden A

Frank Rövekamp, voorzitter in 2020
Alexandra Watson-van Zuylen van Nijvelt
Cordelia van Zuylen van Nijvelt

Leden B

Eelco Dijk, voorzitter in 2019
Erik Varwijk, financieel toezichthouder
Marc van den Tweel

BESTUURSVERSLAG

Over Stichting Kasteel de Haar

Stichting Kasteel de Haar is opgericht op 29 augustus 1996, en heeft statutair ten doel:

- a. het in het algemeen belang doen voortbestaan en voor het publiek toegankelijk houden van Kasteel de Haar, met de daarbij behorende gebouwen, daaronder begrepen de kerk, en de museale collectie en de overige inboedel, de tuinen en overige aanleg en het Noorderpark als cultuurhistorisch monument, een en ander in de zin van de monumentenwet 1988, hierna tezamen aan te duiden als het Kasteel/Museum; en
- b. het bevorderen van het voortbestaan van de samenhang van het Kasteel/Museum met het landgoed Haarzuilens,

een en ander ter bevordering van het cultuurhistorisch totaalconcept en de veiligstelling van een uniek natuurgebied en zulks op zodanige wijze dat de stichting wordt aangemerkt als een algemeen nut beoogde instelling, als bedoeld in artikel 5b Algemene wet inzake rijksbelastingen.

De stichting tracht dit doel te bereiken door het in eigendom verkrijgen en houden en instandhouden van het Kasteel/Museum. Nu - sinds 2012 - naast de gebouwen ook de collectie in eigendom is van de stichting, zijn restauratie en onderhoud de belangrijkste pijlers van de werkzaamheden van de stichting.

Ten behoeve van de toegankelijkheid voor publiek en de exploitatie van het Kasteel/Museum is op 29 mei 2001 een aparte stichting opgericht, Stichting Exploitatie Kasteel de Haar.

Per 1 januari 2008 is de stichting aangemerkt als algemeen nut beoogende instelling (ANBI) en binnen dit kader per 1 januari 2012 tevens als culturele instelling.

In september 2013 is Stichting Kasteel de Haar door de minister van OCW aangewezen als Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud (POM). Het bestuur van de stichting ziet dit als erkenning voor de wijze waarop de instandhouding van het Kasteel/Museum wordt gewaarborgd.

Op 15 juli 2014 is Kasteel de Haar opgenomen in het Museumregister. Het Museumregister is een register van museale instellingen die aantoonbaar voldoen aan criteria voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum.

In 2018 heeft het bestuur alle voorbereidingen getroffen om het besturingsmodel te wijzigen van bestuur model naar een raad-van-toezicht model. Per 1 januari 2019 zijn de nieuwe statuten van Stichting Kasteel de Haar in werking getreden en is het raad-van-toezicht model van kracht. De directie is het bestuur van de stichting als bedoeld in artikel 2:291 van het Burgerlijk Wetboek en bestaat uit Anetta de Jong (algemeen directeur).

De directie is belast met het besturen van de stichting. Bij de vervulling van hun taak richten de directieleden zich naar het belang van de stichting en de met haar verbonden organisatie.

Samenvatting

In 2019 is gewerkt aan de restauratie van het interieur van het kasteel, inclusief het nagelvaste textiel en de gordijnen in het kasteel. Ook is gewerkt aan de restauratie van de voormalige rijtuigen van baron van Zuylen van Nijevelt van de Haar en de conservering van de Spaanse altaarstukken. In de toren van het Châtelet is een carillon geplaatst. Eind 2019 is tevens aangevangen met de restauratie van de kruisvijver.

In 2019 was de jaarlijkse variabele huur, betaald door Stichting Exploitatie Kasteel de Haar, hoog genoeg om alle noodzakelijk instandhoudings-werkzaamheden naar behoren uit te voeren. Omdat niet alle gebudgetteerde werkzaamheden daadwerkelijk zijn uitgevoerd, is de voorziening instandhouding opgehoogd.

Een bijdrage van de BankGiro Loterij is – na aftrek van de kosten voor werving voor de BankGiro Loterij - besteed aan de restauratie van het kasteel, de rijtuigen en de Spaanse altaarstukken.

De personeelskosten waren conform begroting. Lager dan begroot waren de advieskosten en afschrijvingskosten. Substantieel hoger waren de kosten voor verzekeringen.

De eigen bijdrage bij de subsidiabele restauratiekosten uit 2019 en gemaakte niet subsidiabele kosten in het kader van de restauratie zijn verantwoord als bijzondere lasten.

Het positieve resultaat van € 236.897 wordt als volgt bestemd. Een bedrag van € 6.513 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve Kasteel. Een bedrag van € 200.720 wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve Kruisvijver en hier wordt direct weer een bedrag van € 8.330 aan onttrokken. Een bedrag van € 50.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve onderhoud lange termijn. Een bedrag van € 9.831 wordt onttrokken aan het bestemmingsfonds Châtelet. Een bedrag van € 1.000.000 wordt onttrokken aan de algemene reserve en gedoteerd aan de nieuw gevormde continuïteitsreserve. Het restant van € 10.851 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van de stichting ten behoeve van de algemene reserve.

Restauratie en instandhouding 2019

In 2013 verleende de Minister van OCW een subsidie van maximaal € 5.600.000 voor de restauratie van het Châtelet en diverse interieur-onderdelen van het kasteel.

In 2013 is gestart met de casco-restauratie van het Châtelet. De kosten worden voornamelijk gedekt door genoemde rijkssubsidie (70% van de gemaakte kosten) en een bijdrage van de Provincie Utrecht (€ 1.000.000).

In 2014 is gestart met de restauratie van het interieur van het Châtelet. Deze kosten worden gedekt door rijkssubsidie (70%) en een donatie van de familie van Zuylen van Nijevelt van de Haar (€ 500.000) ten behoeve van de (casco- en interieur)restauratie van het Châtelet.

Zowel de casco restauratie als de interieurrestauratie van het Châtelet zijn afgerond in 2015 en afgewikkeld in 2016.

In 2015 is tevens gestart met de resterende interieur-onderdelen van het kasteel. Omdat er voor dit project nog onvoldoende financiering was, maar het belang van de voortgang van de restauratie werkzaamheden door het bestuur wordt onderkend, is besloten dit project in delen uit te voeren. In 2016 is de restauratie van de installaties in het kasteel uitgevoerd en zijn de voorbereidingen voor de volgende fasen in gang gezet. Deze kosten worden gedekt door rijks subsidie (70%) en de stichting zelf.

In 2017 is de restauratie van de installaties afgerond en is aangevangen met de volgende fase, de restauratie van delen van de bovenste verdiepingen van het kasteel. De kosten voor deze fase worden voornamelijk gedekt door rijks subsidie (70% van de gemaakte kosten) en een bijdrage van de Provincie Utrecht (€ 450.000).

De restauratie van de overige delen in van het kasteel is in 2018 aangevangen en wordt gedekt door rijks subsidie en de Provincie Utrecht (€ 381.488). In 2018 is tevens aangevangen met de restauratie van het nagelvaste textiel en de gordijnen in het kasteel. Deze kosten worden voornamelijk gedekt door rijks subsidie (70%), Stichting Dioraphte en Prins Bernhard Cultuurfonds.

Naar verwachting zal de gehele kasteelrestauratie in het voorjaar van 2020 worden afgerond.

Figuur 1: Schildersbedrijf Hoogstraten aan het werk in het kasteel.

Figuur 2: Restauratie van de Calèche in restauratie-centrum Stolk.

In 2018 is tevens gestart met de restauratie van vier rijtuigen, voorheen in bezit van baron van Zuylen van Nijvelt van de Haar en thans in bezit van Stichting Paard en Karos. Stichting Kasteel de Haar heeft deze rijtuigen in bruikleen om - met behulp van VZW Natuurbehoud Pater David, Mondriaanfonds, VSB Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en Stichting Bonhomme Tielens - te restaureren en vervolgens tentoon te stellen. Eind 2019 zijn twee rijtuigen reeds gerestaureerd en vorderen de werkzaamheden aan het derde rijtuig gestaag.

De in 2018 aangevangen conservering van de Spaanse altaarstukken (zeven 15^e eeuwse schilderijen en twee van latere datum), is in 2019 afgerond. Dit project hebben wij mede dankzij een bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds kunnen uitvoeren.

In 2019 zijn de 12 klokjes van het voormalige carillon van de Muziekschool in Vleuten gerestaureerd en aangevuld tot een carillon van 26 klokken. het kan zowel met de hand als automatisch bespeeld worden. Het carillon is geplaatst in het torentje van het Châtelet van Kasteel de Haar en klinkt nu elk kwartier!

Eind 2019 is aangevangen met de restauratie van de Kruisvijver. De kosten worden voor bijna 50% gedekt door een bijdrage van de Provincie Utrecht (€ 195.473). Het resterende bedrag zal Stichting Kasteel de Haar zelf dekken.

In het kader van het Subsidieregeling Instandhouding Monumenten ontvangt Stichting Kasteel de Haar subsidie voor de instandhouding van diverse monumenten op het kasteelterrein. De rijksbijdrage van alle huidige beschikkingen is 50%. De eigen bijdrage van 50% wordt gedekt door de inkomsten uit verhuur van het kasteelterrein aan de Stichting Exploitatie Kasteel de Haar.

Door middel van een jaarlijkse scan wordt de staat van onderhoud van de gebouwen (zowel monumentaal als niet monumentaal), het park en de collectie alsmede de beschikbare middelen voor het onderhoud gemonitord.

Resultaat 2019

2019 heeft een positief exploitatieresultaat resultaat opgeleverd van € 350.552, waar een resultaat van € 31.000 was begroot. Na afwikkeling van de restauratieprojecten ontstaat een positief resultaat van € 236.897. Het resultaat wordt als volgt bestemd.

RESULTAAT VOOR BESTEMMING	236.897
Dotatie aan bestemmingsfonds BGL	-172.206
Onttrekking aan bestemmingsfonds BGL (zie uitsplitsing)	172.206
Onttrekking aan bestemmingsreserve Kasteel	6.513
Dotatie aan bestemmingsreserve Kruisvijver	-200.720
Onttrekking aan bestemmingsreserve Kruisvijver	8.330
Dotatie aan bestemmingsreserve onderhoud lange termijn	-50.000
Onttrekking aan bestemmingsfonds Châtelet	9.831
Dotatie aan continuïteitsreserve	-1.000.000
Onttrekking aan algemene reserve (t.b.v. continuïteitsreserve)	1.000.000
RESULTAAT NA BESTEMMING	10.851

Figuur 3: Het carillon in de toren van het Châtelet.

Onttrekking aan bestemmingsfonds BGL		Een bedrag van € 172.206 wordt gedoteerd aan het bestemmingsfonds BGL. De BankGiro Loterij draagt een percentage van het inleggeld van de loten die voor Kasteel de Haar meespelen af. De uitkeringen dienen besteed te worden aan doeleinden van algemeen en/of cultureel belang. Dit fonds wordt vooralsnog gebruikt voor de dekking van de eigen bijdrage van de restauratiewerkzaamheden, na aftrek van de kosten voor werving voor de BankGiro Loterij.
Wervingskosten	83.225	
Restauratie kasteel	79.737	
Restauratie altaarstukken	6.251	
Restauratie rijtuigen	2.993	
	172.206	

Eventuele overschotten worden besteed aan instandhoudingswerkzaamheden, voor zover deze niet reeds gedekt worden door subsidies.

Een bedrag van € 6.513 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve Kasteel, ter dekking van de eigen bijdrage voor de restauratiewerkzaamheden in het kasteel in 2019, voor zover deze niet onttrokken kon worden aan het bestemmingsfonds BGL.

De raad van toezicht heeft een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de restauratie van de Kruisvijver. In 2019 is een dotatie gedaan van € 200.720 ten behoeve van de totale begrote eigen bijdrage voor dit project, de eigen bijdrage van € 8.330 behorende bij de reeds in 2019 gemaakte kosten is vervolgens weer onttrokken.

Aan de bestemmingsreserve ten behoeve van het onderhoud op de lange termijn wordt een bedrag van € 50.000 gedoteerd.

Een bedrag van € 7.831 wordt onttrokken aan het bestemmingsfonds Châtelet, ter dekking van de uitgaven aan het Châtelet. Daarnaast wordt namens de familie van Zuylen een bedrag van € 2.000 onttrokken aan het bestemmingsfonds Châtelet, als bijdrage aan het carillon.

In 2019 heeft het bestuur besloten tot de vorming van een continuïteitsreserve. Hiertoe wordt een bedrag van € 1 miljoen onttrokken aan de algemene reserve en gedoteerd aan de continuïteitsreserve.

Het restant van € 10.851 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van de stichting ten behoeve van de algemene reserve.

Baten 2019

De huurinkomsten waren € 259.000 hoger dan in 2018. De huur was hoger, doordat het variabele deel van de huur die Stichting Kasteel de Haar aan Stichting Exploitatie Kasteel de Haar in rekening brengt onder andere afhankelijk is van de bezoekersaantallen en de entreprijs (in verband met de stijgende onderhoudslast voor Stichting Kasteel de Haar). De bezoekersaantallen van Stichting Exploitatie Kasteel de Haar waren substantieel hoger dan het jaar ervoor en de entreprijs was verhoogd.

De subsidies voor instandhouding waren € 66.800 lager dan in 2018, doordat de uitgaven – waaraan de subsidie is gerelateerd – lager waren.

Er was een eenmalige subsidie van € 15.000 van de Provincie Utrecht voor de inzet van Kasteel de Haar voor de Stichting Samenwerkende Kasteelmusea en Slot Zuylen in 2019.

De reeds genoemde bijdrage van de BankGiro Loterij was € 34.000 hoger dan het jaar ervoor, doordat er in 2019 meer loten voor Kasteel de Haar meespeelden.

Van de subsidiebaten hebben alleen de instandhoudingssubsidies een structureel karakter. Deze worden per monument steeds voor een periode van 6 jaar toegekend.

Alle subsidies en bijdragen voor restauratieprojecten hebben een incidenteel karakter.

Lasten 2019

De personeelskosten waren in 2019 € 34.700 hoger dan het jaar ervoor, maar conform begroting. In 2019 is het aantal uren op de afdeling collectie uitgebreid. Op de afdeling park en tuinen was een vacature per 31 december 2019, deze is inmiddels vervuld.

De advieskosten waren € 2.100 lager dan in 2018, maar een stuk lager dan begroot. Dit kwam voornamelijk doordat de restauratie in het kasteel eind 2019 nog niet voltooid was en de bijbehorende accountantscontrole dus pas in 2020 kon plaatsvinden.

De instandhoudingskosten waren € 132.800 lager dan het jaar ervoor en € 41.800 lager dan gebudgetteerd omdat niet alle gebudgetteerde werkzaamheden in 2019 daadwerkelijk uitgevoerd zijn. Er zijn minder subsidiabele instandhoudingswerkzaamheden door derden verricht in het park en de tuinen, omdat er in 2019 jaarrond voldoende hoveniers in vaste dienst waren (in 2018 hebben wij de eerste helft van het jaar nog externe hoveniers moeten inhuren). Bij de gebouwen betroffen de meeste uitgevoerde subsidiabele instandhoudingswerkzaamheden in 2019 werkzaamheden aan het Kasteel (o.a. schilderwerk luiken en dakwerkzaamheden) en Châtelet (buitenschilderwerk). Daarnaast zijn enkele overige monumenten geschilderd (Stalplein en hertenverblijf) en zijn diverse tuinvazen gereinigd en hersteld. Ook is er onderhoud geweest aan de stoepen op het Stalplein. Niet subsidiabele werkzaamheden die in 2019 zijn uitgevoerd betroffen onder andere de aanleg van beregening, onderhoud aan het asfalt, vervanging van CV ketels en werkzaamheden aan de verlichting en brandwerende maatregelen in het kasteel. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor behoud en beheer van de collectie en de externe opslag van collectie voor de duur van de restauratiewerkzaamheden aan de tweede en derde etage van het kasteel. Per jaareinde is de voorziening instandhouding (ter dekking van de eigen bijdrage bij de instandhoudingssubsidie-voorschotten die in 2019 zijn uitbetaald maar nog niet besteed) met € 97.000 opgehoogd.

De wervingskosten voor het werven van de loten voor de Bank Giro Loterij waren € 23.800 hoger dan in 2018, omdat er meer spelers geworven zijn.

De verzekeringskosten waren € 14.500 hoger dan in 2018. Dit kwam door een combinatie van een algemene premieverhoging en de toevoeging van materieel aan de polis.

De afschrijvingen waren € 20.000 lager dan begroot, doordat enkele geplande investeringen niet werden gedaan. Tevens was er een boekwinst door de verkoop van een reeds afgeschreven machine.

De afwikkeling restauratieprojecten bestond uit de eigen bijdrage behorende bij de in 2019 gemaakte kosten voor de restauratie van het kasteel, de kruisvijver, de rijtuigen en de altaarstukken, alsmede de gemaakte niet subsidiabele kosten voor de afwerking van het Châtelet en de bijdrage van de familie van Zuylen aan het carillon in het Châtelet.

Vermogenspositie

Stichting Kasteel de Haar heeft geen winstoogmerk. Positieve resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen, bestaande uit de algemene reserve en door de raad van toezicht aangewezen bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Verliezen verlagen het eigen vermogen.

In 2019 heeft de raad van toezicht besloten tot de vorming van een continuïteitsreserve. Op basis van de risico analyse uit 2016 is dit bedrag in eerste instantie bepaald op € 1 miljoen. In 2020 zal op basis van een nieuwe risico analyse bepaald worden in hoeverre deze continuïteitsreserve verder aangevuld dient te worden.

De liquide middelen zijn vastgelegd in tegoeden op bankrekeningen en spaartegoeden. Stichting Kasteel de Haar sluit elke vorm van beleggen uit.

Risico's en onzekerheden

In 2016 heeft de stichting een risico-analyse laten uitvoeren door Het CFO Centrum. Hierbij werd gekeken naar operationele risico's, regelgeving en gevaarlijke situaties. Diverse scenario's met verschillende niveaus van inkomstenderving door deze risico's zijn uitgewerkt. Naast de kans op en de impact van betreffende risico's is aangegeven welke beheersmaatregelen zijn genomen om te voorkomen dat deze risico's zich voordoen dan wel als de risico's zich voordoen welke maatregelen worden genomen om de gevolgen en schade zoveel mogelijk te beperken en beheersen.

Deze risico-analyse wordt jaarlijks opgevolgd door middel van een quick scan, waarbij niet alleen de risico's uit de oorspronkelijke analyse opnieuw worden bekeken, maar ook eventuele nieuwe risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen worden behandeld. Elke 4 jaar wordt de risico-analyse door een extern bureau uitgevoerd.

Hoewel de risico analyse uit 2016 geen risico's heeft benoemd als de COVID-19 pandemie die in 2020 de wereld beheerst, zijn er wel scenario's beschreven waarbij de omzet gedurende enkele jaren wegvalt door verlies en herbouw van het kasteel. Een deel van de inkomsten van Stichting Kasteel de Haar bestaat uit omzet gerelateerde huurinkomsten van Stichting Exploitatie Kasteel de Haar. Ten tijde van de sluiting van het Kasteelmuseum op 13 maart 2020 is hier dan ook direct op

teruggevallen. Zie de paragraaf ontwikkelingen na balansdatum voor de maatregelen die wij hebben getroffen.

In 2020 zal volgens planning weer een extern bureau worden ingeschakeld voor de risico analyse. Hier zullen de ervaringen van de laatste maanden in worden meegenomen.

De stichting heeft de afgelopen jaren positieve resultaten behaald en derhalve een gezonde continuïteitsreserve opgebouwd. De verwachting is dan ook dat hier in 2020 en 2021 uit geput kan worden om de tekorten die ontstaan door de daling in huurinkomsten te compenseren.

Privacy

Ter voorbereiding op de Algemene Verordening Persoonsgegevens is reeds in 2017 het beleid ten aanzien van de privacy aangescherpt.

In 2018 is in het kader van de Algemene Verordening Persoonsgegevens een extern onderzoek uitgevoerd. De aanbevelingen genoemd in de bijbehorende rapportage zijn opgevolgd. Zo is er een verwerkingsregister en zijn er verwerkersovereenkomsten afgesloten met alle relevante organisaties.

In de privacy policy voor medewerkers van Kasteel de Haar staat welke persoonsgegevens wij van hen verzamelen, met welk doel wij dat doen en hoe we de gegevens gebruiken/verwerken. Deze policy is ondertekend door alle medewerkers.

Voor bezoekers van het kasteel en de website is een aparte privacy policy opgesteld, alsmede een cookie policy. Beide zijn gepubliceerd op onze website.

Duurzaamheid

Stichting Kasteel de Haar heeft geen duurzaamheidsbeleid, maar treft wel diverse duurzaamheidsmaatregelen.

Hoewel de monumentale aard van het kasteel en de bijgebouwen duurzaamheidsmaatregelen niet overal toelaat, wordt hier tijdens de restauratie waar mogelijk wel naar gekeken. Zo is dakisolatie toegevoegd en is de monumentale stoomverwarmingsinstallatie weliswaar gerestaureerd, maar voor het gebruik is deels overgestapt op lage temperatuur verwarming. In het kasteel is in 2019 gestart met het aanbrengen van UV wering op alle ramen.

Alle nieuw aangelegde verlichting in de tuinen is ledverlichting en ook in het kasteel is hier waar mogelijk op overgestapt. Het verbruik van papier op kantoor is drastisch teruggedrongen door o.a. de digitalisering van de administratie.

Ontwikkelingen na balansdatum

Van 13 maart tot 1 juni 2020 heeft Kasteel de Haar de poort moeten sluiten als gevolg van de overheidsmaatregelen in het kader van de COVID-19 pandemie. Niet alleen het kasteel en park

sloten voor het publiek, ook de huwelijken en partijen en diverse grote publieksevenementen konden in deze periode geen doorgang vinden. Hoewel het park op 8 mei is heropend en het kasteel op 1 juni, zijn de toegestane aantallen bezoekers per dag drastisch verlaagd. Evenementen zijn voornamelijk in het geheel niet toegestaan. Dit heeft tot gevolg dat de omzet gerelateerde huur die Stichting Kasteel de Haar over het jaar 2020 ontvangt van Stichting Exploitatie Kasteel de Haar veel lager zal uitkomen dan begroot. Deze ontwikkeling heeft zich voorgedaan voor de vaststelling van de jaarrekening op 22 juni 2020 door de raad van toezicht en heeft een belangrijke invloed op de financiële positie van de stichting in 2020.

Wij hebben - aan de hand van de risico analyse - direct verschillende maatregelen genomen. Het verwachte omzetverlies door verminderde huurinkomsten is berekend, inclusief de doorwerking in latere maanden en jaren. Dankzij de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) konden wij gedurende de afgelopen maanden de medewerkers in dienst houden. Diverse bezuinigingen zijn direct doorgevoerd en investeringen zijn uitgesteld. Het doel van de bezuinigingen was het beperken van het negatieve resultaat per jaareinde, maar wel op zodanige wijze dat de maatregelen niet zouden leiden tot grote achterstanden in het onderhoud. Zo zijn de laatste restauratiewerkzaamheden in het Kasteel wel uitgevoerd en is ook de restauratie van de Kruisvijver doorgegaan. Kleinere onderhoudsprojecten zijn waar mogelijk en verantwoord wel uitgesteld, met als gevolg dat ook de bijbehorende onderhoudssubsidie in 2020 lager zal uitvallen dan begroot. Een negatief resultaat achten wij in dat kader voor 2020 onvermijdelijk en kan onttrokken worden aan de continuïteitsreserve. De verwachting is dat er ook in 2021 nog economische effecten zullen zijn, waardoor de omzet kan achterblijven.

Speciale aandacht was er deze maanden voor het in contact blijven met iedereen. Voor de thuiswerkers was het noodzakelijk om iedereen goed te blijven informeren en de binding met het kasteel te behouden. Voor de medewerkers die door bleven werken aan het onderhoud van het park en het kasteel lag de aandacht vooral bij het bieden van een veilige werkplek. De raad van toezicht werd zeer regelmatig telefonisch en per mail geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de medewerkers, de aangepaste verwachte resultaten en de cash flow.

Budget 2020

De raad van toezicht heeft op 9 december 2019 het budget voor 2020 vastgesteld, deze treft u aan in de bijlage.

Haarzuilens, 22 juni 2020

De directie:

Anetta de Jong, algemeen directeur

KASTEEL DE HAAR

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na verwerking van het resultaat)

		2019	2018
Materiële vaste activa	1	1.438.769	1.501.805
Financiële vaste Activa			
Stichting Exploitatie Kasteel de Haar	2	28.368	49.474
Vlottende activa			
Handelsdebiteuren		44.605	23.390
Belastingen	3	102.635	81.663
Vorderingen en overlopende activa	4	1.936.639	1.030.729
		2.083.879	1.135.782
Liquide middelen	5	1.852.871	2.707.863
		5.403.887	5.394.924
Eigen vermogen			
Algemene reserve	6	2.256.610	3.245.759
Continuïteitsreserve	7	1.000.000	-
Bestemmingsreserve Kasteel	8	21.361	27.874
Bestemmingsreserve Kruisvijver	9	192.390	-
Bestemmingsreserve onderhoud lange termijn	10	150.000	100.000
Bestemmingsfonds Châtelet	11	59.183	69.014
Bestemmingsfonds BGL	12	-	-
		3.679.544	3.442.647
Vorzieningen			
Voorziening instandhouding	13	274.000	177.000
		274.000	177.000
Langlopende schulden	14	347.476	375.256
Kortlopende schulden			
Crediteuren	15	343.946	335.984
Belastingen & pensioenpremies	16	34.162	28.554
Overige schulden	17	724.759	1.035.483
		1.102.867	1.400.021
		5.403.887	5.394.924

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

		2019	Budget 2019	2018
BATEN				
Directe opbrengsten				
Financiële baten		529	-	1.196
Diverse baten		140	-	-
Huur/pachtinkomsten	18	1.223.473	987.000	964.742
		1.224.142	987.000	965.938
Bijdragen				
Subsidies	19	207.054	252.000	258.889
Donaties	20	173.206	92.000	139.252
		380.261	344.000	398.141
Som der baten		1.604.402	1.331.000	1.364.079
LASTEN				
Personeelskosten	21	506.435	507.000	471.768
Advieskosten	22	15.363	30.000	17.438
Instandhoudingskosten	23	443.172	485.000	575.955
Wervingskosten	24	83.225	63.000	59.475
Verzekeringen		109.816	100.000	95.269
Afschrijvingen	25	74.952	95.000	71.630
Bank- en rentekosten	26	7.056	7.000	7.708
Diverse kosten	27	13.831	13.000	16.785
Som der lasten		1.253.850	1.300.000	1.316.028
EXPLOITATIERESULTAAT		350.552	31.000	48.051
Afwikkeling restauratieprojecten	28	-113.655	-38.000	-18.187
RESULTAAT VOOR BESTEMMING		236.897	-7.000	29.864

KASTEEL DE HAAR

RESULTAAT VOOR BESTEMMING	236.897	-7.000	29.864
Mutatie Algemene reserve	1.000.000	-	-
Mutatie Continuïteitsreserve	-1.000.000	-	-
Mutatie Bestemmingsreserve Kasteel	6.513	-	-
Mutatie Bestemmingsreserve Kruisvijver	-192.390	-	-
Mutatie Bestemmingsreserve onderhoud lange termijn	-50.000	-	-50.000
Mutatie Bestemmingsfonds Châtelet	9.831	-	1.840
Mutatie Bestemmingsfonds BGL	-	-	-
Mutatie Bestemmingsfonds Historische Kassen	-	-	4.320
RESULTAAT NA BESTEMMING	10.851	-7.000	-13.976

KASSTROOMOVERZICHT 2019

Het saldo van de liquide middelen is in 2019 afgenomen. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van het kasstroomoverzicht.

	2019	2018
OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Resultaat	236.897	29.864
Afschrijvingen	75.768	73.130
Voorzieningen	97.000	49.000
Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	-948.097	-45.064
Mutatie kortlopende schulden	-297.154	-908.365
NETTO KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	-835.586	-801.435
INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investeringen in materiële vaste activa	-15.066	-17.765
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2.334	-
Investeringen in financiële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	21.106	20.000
NETTO KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	8.374	2.235
FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Mutatie langlopende schulden	-27.780	-27.341
NETTO KASSTROOM	-854.992	-826.541
Stand liquide middelen begin boekjaar	2.707.863	3.534.404
Stand liquide middelen einde boekjaar	1.852.871	2.707.863
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-854.992	-826.541

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de in Nederland geldende RJ-richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kostprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan mede uit de volgende onderdelen:

1. Het oorspronkelijke kasteel, het park, de collectie en de bijgebouwen worden gezien het unieke karakter PM opgenomen in de balans.
2. De kosten van de verbouwingen ten behoeve van de exploitatie worden conform het bestuursbesluit van 3 oktober 2002 geactiveerd.

De kosten van de verbouwingen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting wordt ingedeeld in reserves (vrij besteedbaar vermogen) en fondsen (niet vrij besteedbaar vermogen).

Een deel van de reserves kan door de raad van toezicht worden afgezonderd voor een speciaal doel. Deze bestemmingsreserves worden aangehouden voor de continuïteit van de organisatie en voor toekomstige specifieke projecten die de doelstelling ondersteunen. De bestemmingsreserves worden gevormd door (een deel van) het resultaat van enig jaar te bestemmen voor dat doel.

Het resultaat dat geen bestemming heeft gekregen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Indien in enig jaar donaties door derden zijn bestemd voor een speciaal doel en deze donatie is nog niet (volledig) besteed, dan wordt het restant toegevoegd aan een bestemmingsfonds voor dat doel en de middelen uit het bestemmingsfonds zijn alleen te besteden aan dat doel.

Nog niet afgewikkelde bijdragen

De bijdragen die Stichting Kasteel de Haar ontvangt worden direct opgenomen in de staat van baten en lasten, tenzij de bijdragen voorwaardelijk worden verstrekt en pas na afronding van een project definitief zijn. In dat geval worden zowel de vooruit ontvangen bijdragen als de met betrekking tot het project gemaakte kosten in de balans opgenomen onder de post overige schulden. Zodra met enige mate van zekerheid valt vast te stellen dat de bijdragen met betrekking tot een project of een gedeelte van een project definitief verleend zullen worden, worden zowel de bijdragen als de gemaakte kosten opgenomen in de staat van baten en lasten. Dit is bijvoorbeeld jaarlijks het geval bij dat deel van de vooruit ontvangen onderhoudssubsidie, waarvan de bijbehorende instandhoudingskosten werkelijk gemaakt zijn.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Restauratievoorziening

Ter dekking van de eigen bijdrage van de huidige restauratie van het kasteel is een bestemmingsreserve gevormd. Hierdoor is een voorziening niet meer noodzakelijk.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gekoppeld aan de instandhoudingssubsidie. Deze subsidie wordt verleend op basis van zesjarige onderhoudsplannen en gaat uit van een eigen bijdrage. De subsidie wordt uitbetaald in jaarlijkse voorschotten. Om de instandhoudingskosten evenredig te verdelen wordt jaarlijks een bedrag, ter hoogte van de eigen bijdrage behorende bij reeds ontvangen maar nog niet bestede voorschotten, aan de voorziening gedoteerd. In een jaar dat de instandhoudingskosten hoger zijn dan de eigen bijdrage behorende bij het voorschot van dat jaar, wordt een bedrag gelijk hieraan onttrokken aan de voorziening.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het saldo van baten en lasten over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn geleverd. De verliezen zijn verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar waren.

Pensioenen

De Stichting heeft voor haar medewerkers een pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds BPL. De pensioenverplichtingen uit de pensioenregeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en –verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

1. MATERIELE VASTE ACTIVA	2019	2018
A. Bedrijfsgebouwen en –terreinen, collectie	PM	PM
B. Verbouwingen	1.168.673	1.221.039
C. Rijplaten	182.800	184.600
D. Andere vaste bedrijfsmiddelen	87.296	96.166
	1.438.769	1.501.805

A. Bedrijfsgebouwen en –terreinen

Het kasteel en aanverwante zaken worden gezien het unieke karakter van het kasteel PM gewaardeerd. De bedrijfsgebouwen en –terreinen zijn ter hoogte van de (jaarlijks geïndexeerde) getaxeerde herbouwwaarde van € 166.283.800 verzekerd. Voor de collectie is een restauratieverzekering afgesloten met een totaal verzekerd bedrag van € 2.000.000, plus een all risk verzekering voor de wandtapijten en 4 rijtuigen en een zegelring in bruikleen van totaal € 2.708.000.

B. Verbouwingen

Het afschrijvingspercentage van de verbouwingen bedraagt 3,33%.

C. Rijplaten

Het afschrijvingspercentage bedroeg tot en met 2012 10% en na een schattingswijziging in 2013 5,67%. De restwaarde is in 2019 na een desinvestering gesteld op € 182.800,-.

D. Andere vaste bedrijfsmiddelen

Het afschrijvingspercentage van de andere vaste bedrijfsmiddelen bedraagt 10% of 20%.

Het verloop van deze posten is als volgt:	B.	C.	D.	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	1.572.544	286.664	193.707	2.052.915
Investeringen boekjaar 2019	-	-	15.066	15.066
Desinvesteringen boekjaar 2019	-	-2.795	-1.282	-4.077
Aanschafwaarde per 31 december	1.572.544	283.869	207.491	2.063.904
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	-351.505	-102.064	-97.541	-551.110
Afschrijving boekjaar 2019	-52.366	-	-23.402	-75.768
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar 2019	-	995	748	1.743
Cumulatieve afschrijving per 31 december	-403.871	-101.069	-120.195	-625.135
Boekwaarde per 31 december 2019	1.168.673	182.800	87.296	1.438.769

2. STICHTING EXPLOITATIE KASTEEL DE HAAR

	2019	2018
Stand per 1 januari	49.474	69.474
Mutatie boekjaar	-21.106	-20.000
Stand per 31 december	28.368	49.474

Dit betreft een reguliere rekening courant tussen Stichting Exploitatie Kasteel de Haar en Stichting Kasteel de Haar.

3. BELASTINGEN

	2019	2018
Omzetbelasting	102.635	81.663
	102.635	81.663

4. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	2019	2018
Vooruitbetaalde kosten	48.382	54.109
Nog te ontvangen huur Stichting Exploitatie Kasteel de Haar	1.210.185	951.457
Nog te ontvangen bijdragen restauratie kasteel	635.217	-
Nog te ontvangen bijdragen onderhoud park en tuinen	30.557	20.371
Nog te ontvangen bijdragen restauratie park	8.330	-
Nog te ontvangen bedragen overig	3.968	4.792
	1.936.639	1.030.729

De nog te ontvangen bijdragen restauratie kasteel bestaan uit € 3.410.865 aan kosten voor de restauratie van het kasteel (voor zover gedekt door reeds toegezegde bijdragen) minus € 2.775.648 aan reeds ontvangen voorschotten.

De nog te ontvangen bijdragen restauratie park bestaan uit € 8.330 aan kosten voor de restauratie van de kruisvijver (voor zover gedekt door reeds toegezegde bijdragen).

5. LIQUIDE MIDDELEN

	2019	2018
Betaalrekeningen	155.488	91.681
Spaarrekeningen	1.697.383	2.616.182
	1.852.871	2.707.863

Bovenstaande spaarrekeningen hebben een variabel rentepercentage.

6. ALGEMENE RESERVE 2019 2018

Stand per 1 januari	3.245.759	3.259.734
Dotatie boekjaar	10.851	-
Onttrekking boekjaar	-1.000.000	-13.975

Stand per 31 december 2.256.610 3.245.759

Dit betreft het niet vastgelegde deel van het eigen vermogen, dat beschikbaar is om te besteden aan de doelstelling (met name toekomstige restauratieprojecten). Het resterende resultaat 2019 is conform de resultaatverdeling toegevoegd aan de algemene reserve. Daarnaast is een bedrag van € 1 miljoen onttrokken voor de vorming van een continuïteitsreserve.

7. CONTINUÏTEITSRESERVE 2019 2018

Stand per 1 januari	-	-
Dotatie boekjaar	1.000.000	-

Stand per 31 december 1.000.000 -

In 2019 heeft het bestuur besloten tot de vorming van een continuïteitsreserve. Op basis van de risico analyse uit 2016 is dit bedrag in eerste instantie bepaald op € 1 miljoen. In 2020 zal op basis van een nieuwe risico analyse bepaald worden in hoeverre deze continuïteitsreserve verder aangevuld dient te worden.

8. BESTEMMINGSRESERVE KASTEEL 2019 2018

Stand per 1 januari	27.874	27.874
Onttrekking boekjaar	-6.513	-

Stand per 31 december 21.361 27.874

Het bestuur heeft een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de nog niet gerestaureerde delen van het kasteel. Hieruit is in 2019 een bedrag onttrokken ter dekking van de eigen bijdrage van de restauratie van het kasteel.

9. BESTEMMINGSRESERVE KRUISVIJVER

	2019	2018
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie boekjaar	200.720	
Onttrekking boekjaar	-8.330	-
Stand per 31 december	192.390	-

Het bestuur heeft een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de restauratie van de Kruisvijver. In 2019 is een dotatie gedaan ten behoeve van de totale begrote eigen bijdrage voor dit project, de eigen bijdrage behorende bij de reeds in 2019 gemaakte kosten is vervolgens weer onttrokken.

10. BESTEMMINGSRESERVE ONDERHOUD LANGE TERMIJN

	2019	2018
Stand per 1 januari	100.000	50.000
Dotatie boekjaar	50.000	50.000
Stand per 31 december	150.000	100.000

Het bestuur heeft een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van het onderhoud op de lange termijn. Deze reserve is niet bestemd voor de eigen bijdrage, behorende bij lopende restauraties of lopende onderhoudsplannen, maar voor onderhoud in de verdere toekomst.

11. BESTEMMINGSFONDS CHATELET

	2019	2018
Stand per 1 januari	69.014	70.855
Onttrekking boekjaar	-9.831	-1.840
Stand per 31 december	59.183	69.014

De familie van Zuylen van Nijvelt van de Haar heeft een bedrag ter hoogte van € 500.000 gedoneerd ten behoeve van de restauratie van het Châtelet. Hier is in 2019 een bedrag van € 7.831 uit onttrokken voor werkzaamheden in het Châtelet en – op verzoek van de familie van Zuylen – een bedrag van € 2.000,- ten behoeve van het carillon dat in 2019 in het Châtelet is geplaatst.

12. BESTEMMINGSFONDS BGL	2019	2018
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie boekjaar	172.206	138.247
Onttrekking boekjaar	-172.206	-138.247
Stand per 31 december	-	-

De BankGiro Loterij draagt een percentage van het inleggeld van de loten die voor Kasteel de Haar meespelen af. De uitkeringen dienen besteed te worden aan doeleinden van algemeen en/of cultureel belang. Hieruit is in 2019 een bedrag van € 83.225 onttrokken ter dekking van de wervingskosten voor de BankGiro Loterij, een bedrag van € 79.737 ter dekking van de eigen bijdrage van de restauratie in het kasteel en een bedrag van 9.244 ter dekking van de eigen bijdrage van de restauratie van de collectie (rijtuigen en altaarstukken).

13. VOORZIENING INSTANDHOUDING	2019	2018
Stand per 1 januari	177.000	128.000
Dotatie boekjaar	97.000	49.000
Stand per 31 december	274.000	177.000

Ten behoeve van instandhouding ontvangt de stichting subsidie, die middels jaarlijkse voorschotten wordt uitbetaald. Omdat per jaareinde niet alle ontvangen voorschotten reeds besteed zijn, is een voorziening gevormd om de eigen bijdrage behorende bij deze voorschotten te kunnen dekken. Deze eigen bijdrage is 50% van de totale subsidiabele instandhoudingskosten. Omdat de stichting niet alle kosten van subsidies aangevraagd vóór 2017 daadwerkelijk voorziet te maken wordt de voorziening daarvoor gevuld tot 70% van de eigen bijdrage behorende bij de per jaareinde reeds ontvangen en nog niet bestede voorschotten van de instandhoudingssubsidie. Voor subsidies aangevraagd na 2017 wordt de voorziening aangevuld tot 100% van de eigen bijdrage behorende bij de per jaareinde reeds ontvangen en nog niet bestede voorschotten van de instandhoudingssubsidie.

In 2019 wordt derhalve € 97.000 gedoteerd aan de voorziening instandhouding.

14. LANGLOPENDE SCHULDEN	Hypotheek 808.618.020	Hypotheek 808.619.020	Totaal
Stand per 31 december 2018	215.637	186.959	402.596
Aflossing in 2019	-14.832	-12.508	-27.340
	200.805	174.451	375.256
Te betalen aflossing in 2020 (< 1 jaar)	-15.071	-12.709	-27.780
Langlopende schuld	185.734	161.742	347.476
Aflossing 1 - 5 jaar	-79.080	-66.685	-145.765
Aflossing > 5 jaar	-106.654	-95.057	-201.711

Dit betreft twee hypotheeklen die onder garantstelling van Gemeente Utrecht verstrekt zijn door Stichting Nationaal Restauratiefonds.

Restauratie – hypotheek 808.618.020

Deze hypotheek is verstrekt op 1 maart 2002. Het verstrekte bedrag is € 433.197 en wordt in 360 maanden afbetaald. De hypotheek wordt in 2032 afgelost. De maandelijkse termijnen zijn gebaseerd op annuïteit inclusief een 1,6% rente op jaarbasis t/m 2018 en op maandbasis per 2019.

Restauratie – hypotheek 808.619.020

Deze hypotheek is verstrekt op 1 juli 2002. Het verstrekte bedrag is € 367.271 en wordt in 360 maanden afbetaald. De hypotheek wordt in 2032 afgelost. De maandelijkse termijnen zijn gebaseerd op annuïteit inclusief een 1,6% rente op jaarbasis t/m 2018 en op maandbasis per 2019.

15. CREDITEUREN	2019	2018
Reguliere handelscrediteuren	194.831	176.270
Bouwcrediteuren	149.115	159.714
	343.946	335.984

16. BELASTINGEN & PENSIOENPREMIES	2019	2018
Loonbelasting	20.275	16.850
Pensioenpremies	13.887	11.704
	34.162	28.554

17. OVERIGE SCHULDEN	2019	2018
Nog niet afgewikkelde bijdragen restauratie	135.067	583.474
Nog niet afgewikkelde bijdragen onderhoud Kasteel / Châtelet	372.905	281.298
Nog niet afgewikkelde bijdragen onderhoud div monumenten	10.163	-
Nog niet afgewikkelde bijdragen onderhoud Franse Poort	2.464	1.541
Terug te betalen bijdragen onderhoud div. monumenten	55.385	55.385
Personele verplichtingen	55.607	54.671
Kortlopend deel hypotheken	27.780	27.340
Overlopende passiva	65.388	31.774
	724.759	1.035.483

De nog niet afgewikkelde bijdragen restauratie bestaan in 2019 uit € 317.500 vooruit ontvangen bijdragen minus € 182.433 gemaakte kosten ten behoeve van de restauratie van de rijtuigen.

De nog niet afgewikkelde bijdragen onderhoud Kasteel / Châtelet, diverse monumenten en Franse Poort bestaan volledig uit vooruit ontvangen nog niet bestede bijdragen (instandhoudingssubsidie).

De terug te betalen bijdragen onderhoud diverse monumenten bestaan uit niet bestede bijdragen van een reeds afgelopen subsidieperiode. Na afwikkeling van deze subsidie wordt het bedrag terug betaald aan de subsidieverstrekker.

In de personele verplichtingen zijn vakantiegeld, vakantiedagen en overwerk inbegrepen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten en verplichtingen

De Stichting verhuurt de gebouwen en terreinen aan Stichting Exploitatie Kasteel de Haar middels een langlopende overeenkomst. De jaarhuur bedraagt een vast deel van € 13.852 plus een variabel deel op basis van de (onder)huur die Stichting Exploitatie Kasteel de Haar aan derden rekent minus gemaakte kosten.

Meerjarige financiële verplichtingen

Per 31 december 2019 heeft Stichting Kasteel de Haar € 232.575 aan verplichtingen ten behoeve van de restauratie van het kasteel uitstaan, € 22.876 aan verplichtingen ten behoeve van de restauratie van het park en € 125.943 aan verplichtingen ten behoeve van restauratie van de rijtuigen.

De stichting heeft een langlopende leaseverplichting inzake een leaseauto. De maandelijkse termijnen exclusief brandstofvoorschot en btw bedragen € 844, de gebruiker betaalt geen eigen bijdrage. Per 31 december 2019 resteren 10 leasetermijnen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

18. HUUR/PACHTINKOMSTEN	2019	Budget 2019	2018
Kasteel de Haar en bijgebouwen	1.210.185	973.000	951.457
Eikslaan 6	12.368	13.000	12.368
Ockhuizerweg 18	920	1.000	917
	1.223.473	987.000	964.742

19. SUBSIDIES	2019	Budget 2019	2018
SIM subsidie Park en tuinen	101.860	102.000	101.860
SIM subsidie Kasteel/ Châtelet	53.146	54.500	47.840
SIM subsidie div monumenten	37.048	94.500	109.188
SIM subsidie Stalplein Zuid	-	-	1
SIM subsidie Franse Poort	-	1.000	-
Subsidie SSKU / Slot Zuylen	15.000	-	-
	207.054	252.000	258.889

De Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM) is in verschillende jaren aangevraagd en wordt steeds voor een periode van 6 jaar toegekend.

De subsidie SSKU / Slot Zuylen betreft een eenmalige subsidie van de Provincie Utrecht voor de inzet van Kasteel de Haar voor de Stichting Samenwerkende Kasteelmusea Utrecht en Slot Zuylen in 2019.

20. DONATIES	2019	Budget 2019	2018
Donaties BGL met bestemming	172.206	91.000	138.247
Donaties vrij besteedbaar	1.000	1.000	1.005
	173.206	92.000	139.252

De donaties met bestemming betreffen donaties van de BankGiro Loterij, (toegevoegd aan het bestemmingsfonds BGL). Het bedrag is een percentage van het inleggeld van de loten die voor Kasteel de Haar meespelen.

De vrij besteedbare donaties betreffen een donatie van € 1.000,- als onderdeel van een periodieke schenking (2018 t/m 2022).

21. PERSONEELSKOSTEN	2019	Budget 2019	2018
Lonen en salarissen	519.536	516.718	435.204
Uitkering UWV / verzuimverzekering	-6.327	-	-2.006
Sociale lasten	105.994	101.000	86.684
Pensioenlasten	65.413	63.000	53.619
Reiskosten	24.926	26.528	23.158
Overige personeelskosten	13.112	12.954	10.387
Doorbelasting aan St. Exploit. de Haar	-203.600	-201.200	-123.000
Doorbelasting aan familie van Zuylen	-12.619	-12.000	-12.278
	506.435	507.000	471.768

De bezoldiging van de raad van toezicht van de Stichting bedroeg nihil.

De algemeen directeur en financieel directeur zijn in dienst van Stichting Kasteel de Haar. Jaarlijks wordt een deel van de kosten doorbelast aan Stichting Exploitatie Kasteel de Haar.

Op 31 december 2019 waren de FTE in vaste dienst als volgt over de diverse afdelingen verdeeld:

	2019	2018
Directie & staf	1,8	1,8
Collectie	1,2	1,0
Park en tuinen*	4,8	4,8
Huishouding	2,5	2,5
	10,3	10,1

* Inclusief openstaande vacature per 31 december 2019.

22. ADVIESKOSTEN	2019	Budget 2019	2018
Accountantskosten	8.750	18.000	5.250
(Loon-)administratie	2.917	3.000	2.705
Diversen	3.696	9.000	9.483
	15.363	30.000	17.438

De accountantskosten waren in 2019 hoger begroot in verband met de afronding van de kasteelrestauratie. Omdat deze is uitgesteld naar begin 2020, verplaatsen kosten voor de bijbehorende subsidiecontrole eveneens naar 2020.

De post diversen bestond in 2019 uit juridisch, fiscaal en HR advies.

23. INSTANDHOUDINGSKOSTEN	2019	Budget 2019	2018
Onderhoud Park en tuinen (50%)*	54.893	85.000	108.812
Onderhoud Kasteel en Châtelet (50%)*	106.292	109.000	95.680
Onderhoud div monumenten (50%)*	74.095	189.000	153.591
Onderhoud div mon. kerk (65%)*	-	-	26.206
Onderhoud Franse Poort (50%)*	-	2.000	-
Onderhoud niet subsidiabel park	16.749	20.000	20.767
Onderhoud niet subsidiabel gebouwen	22.290	25.000	25.370
Projecten niet subsidiabel	39.522	60.000	63.085
Instandhouding collectie	32.331	45.000	33.444
Dotatie instandhoudingsvoorziening	97.000	-50.000	49.000
	443.172	485.000	575.955

*Het percentage achter de onderhoudskosten geeft aan wat de bijbehorende onderhoudssubsidie is. Het resterende percentage (35% tot 50%) is de eigen bijdrage.

24. WERVINGSKOSTEN	2019	Budget 2019	2018
Werving BankGiro Loterij	83.225	63.000	59.475
	83.225	63.000	59.475

Dit betreft de kosten die gemaakt worden voor het werven van de loten die voor Kasteel de Haar meespelen bij de BankGiro Loterij.

25. AFSCHRIJVINGEN	2019	Budget 2019	2018
Reguliere afschrijvingen	75.768	95.000	73.130
Boekwinst	-816	-	-1.500
	74.952	95.000	71.630

26. BANK- EN RENTEKOSTEN	2019	Budget 2019	2018
Rentelast hypotheek	6.242	6.240	6.872
Bank- en rentekosten	814	760	836
	7.056	7.000	7.708

27. DIVERSEN	2019	Budget 2019	2018
Park en tuinen	6.373	7.000	7.075
Bestuurskosten	1.726	4.000	6.581
Huishouding	2.254	1.000	1.315
Diversen algemeen	3.478	1.000	1.814
	13.831	13.000	16.785

28. AFWIKKELING RESTAURATIEPROJECTEN	2019	2018
Afwikkeling kosten restauratie kasteel	-86.250	-7.329
Afwikkeling kosten restauratie kruisvijver	-8.330	-
Afwikkeling kosten restauratie rijtuigen	-2.993	-1.818
Afwikkeling bijdragen restauratie altaarstukken	20.000	-
Afwikkeling kosten restauratie altaarstukken	-26.251	-7.200
Afwikkeling bijdragen carillon	51.634	-
Afwikkeling kosten carillon	-53.634	-
Afwikkeling kosten châtelet	-7.831	-1.840
	-113.655	-18.187

Restauratie Kasteel

De restauratie van het kasteel is nog niet voltooid. In 2019 is gewerkt aan de restauratie van het interieur. Aan het eind van het project zullen de kosten en bijbehorende subsidie worden afgewikkeld. Jaarlijks worden de kosten afgewikkeld die niet gedekt worden door subsidie (derhalve een bedrag ter hoogte van de eigen bijdrage). In 2019 zijn deze kosten deels onttrokken aan de bestemmingsreserve kasteel (zie toelichting 8) en deels aan het bestemmingsfonds BGL (zie toelichting 12).

Restauratie Kruisvijver

De restauratie van de Kruisvijver is nog niet voltooid. In 2019 is gestart met een proefstuk, in 2020 worden de werkzaamheden afgerond. Aan het eind van het project zullen de kosten en bijbehorende subsidie worden afgewikkeld.

Jaarlijks worden de kosten afgewikkeld die niet gedekt worden door subsidie (derhalve een bedrag ter hoogte van de eigen bijdrage). In 2019 zijn deze kosten onttrokken aan de bestemmingsreserve Kruisvijver (zie toelichting 9).

Restauratie rijtuigen

Vier van de voormalige rijtuigen van baron van Zuylen, eigendom van Stichting Paard en Karos en momenteel in bruikleen bij Stichting Kasteel de Haar, worden gerestaureerd. Aan het eind van het project zullen de kosten en bijbehorende bijdragen worden afgewikkeld.

Jaarlijks worden de kosten afgewikkeld die niet gedekt worden door subsidie (derhalve een bedrag ter hoogte van de eigen bijdrage). In 2019 zijn deze kosten onttrokken aan het bestemmingsfonds BGL (zie toelichting 12).

Restauratie altaarstukken

In 2019 is deze fase van de restauratie van de Spaanse altaarstukken voltooid. Alle kosten en bijbehorende bijdragen zijn afgewikkeld. Het deel van de kosten die niet gedekt zijn door subsidie (derhalve een bedrag ter hoogte van de eigen bijdrage) is onttrokken aan het bestemmingsfonds BGL (zie toelichting 12). Zie verder de bijlage voor een uitgebreid overzicht van het project.

Restauratie carillon

In 2019 is het voormalige carillon van de muziekschool in Vleuten gerestaureerd en uitgebreid naar 26 klokken, die vervolgens in de toren van het Châtelet zijn geplaatst. Per 31 december 2019 is het project afgewikkeld. Een deel van de kosten is onttrokken aan het bestemmingsfonds Châtelet (zie toelichting 11). Zie verder de bijlage voor een uitgebreid overzicht van het project.

Kosten Châtelet

De post afwikkeling kosten Châtelet heeft betrekking op niet subsidiabele toevoegingen na afronding van het project restauratie Châtelet. Deze zijn onttrokken aan het bestemmingsfonds Châtelet (zie toelichting 11).

VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Voorgesteld wordt het positieve resultaat over 2019 na dotatie aan de bestemmingsreserves en -fondsen ad € 10.851 toe te voegen aan het eigen vermogen ten behoeve van de algemene reserve.

ONTWIKKELINGEN NA BALANSDATUM

Van 13 maart tot 1 juni 2020 heeft Kasteel de Haar de poort moeten sluiten als gevolg van de overheidsmaatregelen in het kader van de COVID-19 pandemie. Niet alleen het kasteel en park sloten voor het publiek, ook de huwelijken en partijen en diverse grote publieksevenementen konden in deze periode geen doorgang vinden. Hoewel het park op 8 mei is heropend en het kasteel op 1 juni, zijn de toegestane aantallen bezoekers per dag drastisch verlaagd. Evenementen zijn vooralsnog in het geheel niet toegestaan. Dit heeft tot gevolg dat de omzet gerelateerde huur die Stichting Kasteel de Haar over het jaar 2020 ontvangt van Stichting Exploitatie Kasteel de Haar veel lager zal uitkomen dan begroot. Deze ontwikkeling heeft zich voorgedaan voor de vaststelling van de jaarrekening op 22 juni 2020 door de raad van toezicht en heeft een belangrijke invloed op de financiële positie van de stichting in 2020.

Wij hebben - aan de hand van de risico analyse - direct verschillende maatregelen genomen. Het verwachte omzetverlies door verminderde huurinkomsten is berekend, inclusief de doorwerking in latere maanden en jaren. Dankzij de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) konden wij gedurende de afgelopen maanden de medewerkers in dienst houden. Diverse bezuinigingen zijn direct doorgevoerd en investeringen zijn uitgesteld. Het doel van de bezuinigingen was het beperken van het negatieve resultaat per jaareinde, maar wel op zodanige wijze dat de maatregelen niet zouden leiden tot grote achterstanden in het onderhoud. Zo zijn de laatste restauratiewerkzaamheden in het Kasteel wel uitgevoerd en is ook de restauratie van de Kruisvijver

doorgegaan. Kleinere onderhoudsprojecten zijn waar mogelijk en verantwoord wel uitgesteld, met als gevolg dat ook de bijbehorende onderhoudssubsidie in 2020 lager zal uitvallen dan begroot. Een negatief resultaat achten wij in dat kader voor 2020 onvermijdelijk en kan onttrokken worden aan de continuïteitsreserve. De verwachting is dat er ook in 2021 nog economische effecten zullen zijn, waardoor de omzet kan achterblijven.

Speciale aandacht was er deze maanden voor het in contact blijven met iedereen. Voor de thuiswerkers was het noodzakelijk om iedereen goed te blijven informeren en de binding met het kasteel te behouden. Voor de medewerkers die door bleven werken aan het onderhoud van het park en het kasteel lag de aandacht vooral bij het bieden van een veilige werkplek. De raad van toezicht werd zeer regelmatig telefonisch en per mail geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de medewerkers, de aangepaste verwachte resultaten en de cash flow.

Haarzuilens, 22 juni 2020

De raad van toezicht:

Leden A

Frank Rövekamp, voorzitter in 2020

Alexandra Watson-van Zuylen van Nijeveld

Cordelia van Zuylen van Nijeveld

Leden B

Eelco Dijk, voorzitter in 2019

Erik Varwijk, financieel toezichthouder

Marc van den Tweel

De directie:

Anetta de Jong, algemeen directeur

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en het Bestuur van de Stichting Kasteel de Haar

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Kasteel de Haar te Haarzuilens gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kasteel de Haar op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Richtlijn 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor "organisaties-zonder-winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 (eigen vermogen ad € 3.679.544);
2. de staat van baten en lasten over 2019 (resultaat na bestemming € 10.851); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis van ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kasteel de Haar zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van gevolgen van gebeurtenissen na balansdatum

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel "Ontwikkelingen na balansdatum" op pagina 32 in de toelichting van de jaarrekening, waarin de effecten van de COVID-19 pandemie voor de entiteit zijn beschreven. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag Raad van Toezicht en het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat, met uitzondering;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor "organisaties-zonder-winststreven" is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Voorts hebben wij kennis genomen van de in de bijlagen opgenomen informatie. Wij zijn van mening dat deze informatie met de jaarrekening verenigbaar is.

Wij hebben geen (specifieke) controle- en/of beoordelingswerkzaamheden verricht ten aanzien van de in de bijlagen opgenomen informatie.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor "organisaties-zonder-winststreven". Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Richtlijn 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor "organisaties-zonder-winststreven".

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor "organisaties-zonder-winststreven". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een nadere uiteenzetting van onze verantwoordelijkheden en de daarmee samenhangende controlewerkzaamheden verwijzen wij naar de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA):

<https://www.nba.nl/tools-en-voorbeelden/standaardpassages-controleverklaring/>

Amersfoort, 22 juni 2020

Auren Audit & Assurance Amersfoort B.V.

drs. A. (Andries) van Pijkeren RA

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT EN AFTREEDROOSTER

De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit leden A en leden B in gelijke aantallen.

De raad van toezicht wordt gevormd door de volgende personen:

- Lid A is het door de meerderjarige bloedverwanten in de rechte lijn van wijlen T.F.E.H. Baron van Zuylen van Nijvelt van de Haar aangewezen aanspreekpunt van de bloedverwanten;
- Overige leden A worden benoemd door de aangewezen bloedverwant;
- Leden B worden benoemd door de leden B van de raad van toezicht (coöptatie).

Leden worden benoemd voor een termijn van vier jaar en hebben in eerste instantie maximaal twee termijnen zitting. Uit het oogpunt van continuïteit is het mogelijk om een bestuurslid voor een derde termijn te herbenoemen.

Een uitzondering op het aftreedrooster geldt voor het hoofd van de familie van Zuylen van Nijvelt van de Haar. Deze heeft qualitate qua zitting in de raad van toezicht. De huidige algemeen directeur van Vereniging Natuurmonumenten heeft op persoonlijke titel zitting in de raad van toezicht zolang hij de functie bekleedt.

Op 31 december 2019 bestond de raad van toezicht van Stichting Kasteel de Haar uit de volgende leden:

Leden A

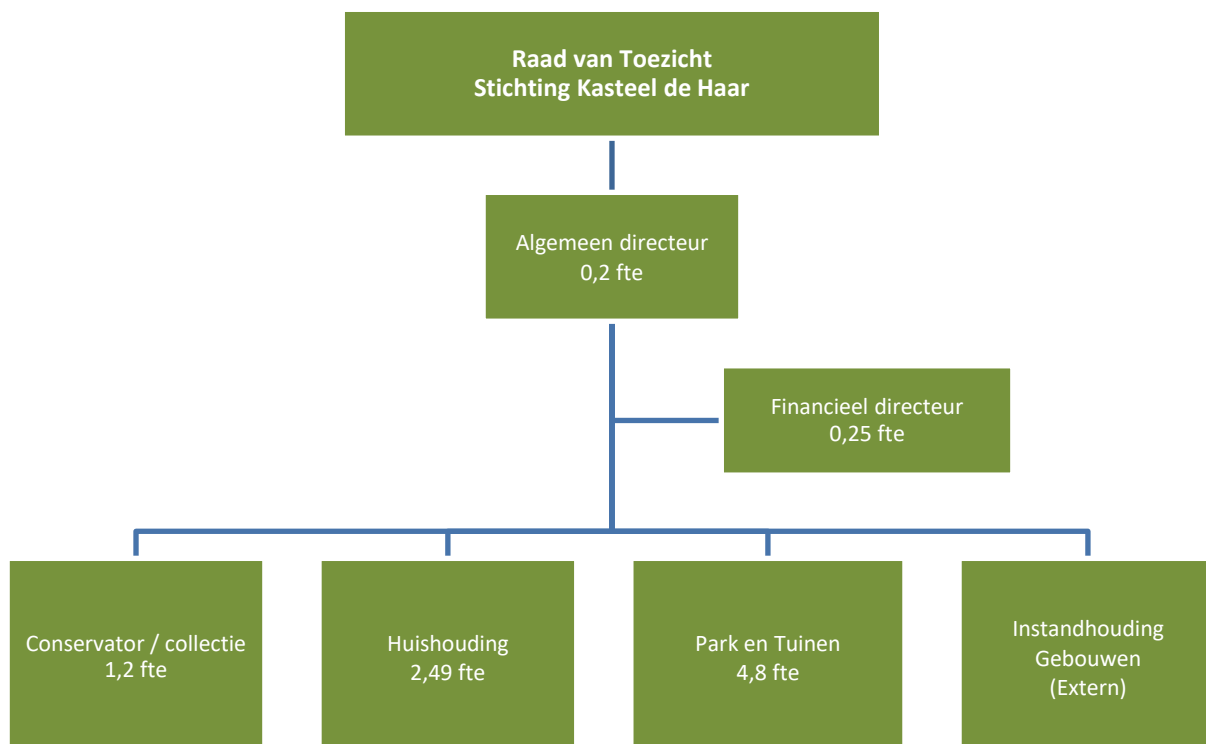
- Frank Rövekamp (voorzitter in even jaren)
benoemd in 2019;
- Alexandra Watson-van Zuylen van Nijvelt
ex officio Lid A als hoofd van de familie van Zuylen van Nijvelt van de Haar sinds 2011;
- Cordelia van Zuylen van Nijvelt
benoemd in 2013; herbenoemd in 2017;

Leden B

- Eelco Dijk (voorzitter in oneven jaren)
benoemd in 2009; herbenoemd in 2013; herbenoemd in 2017;
- Marc van den Tweel
benoemd in 2013; ex officio bestuurslid als algemeen directeur van Vereniging Natuurmonumenten;
- Erik Varwijk (financieel toezichthouder)
benoemd in 2019;

ORGANIGRAM

De algemeen directeur en financieel directeur zijn in dienst van Stichting Kasteel de Haar en hun uren worden gedeeltelijk doorbelast aan Stichting Exploitatie Kasteel de Haar. In onderstaand organigram worden de niet doorbelaste fte vermeld.

KASTEEL DE HAAR

BUDGET 2020

BATEN

Directe opbrengsten

Financiële baten	-
Huurinkomsten	1.029.000
	<hr/>
	1.029.000

Bijdragen

Subsidies	252.000
Donaties	170.000
	<hr/>
	422.000

Som der baten **1.451.000**

LASTEN

Personeelskosten	530.000
Advieskosten	57.000
Instandhoudingskosten	446.000
Wervingskosten	60.000
Verzekeringen	121.000
Afschrijvingen	97.000
Bank- en rentekosten	7.000
Diversen	13.000
	<hr/>

Som der lasten **1.331.000**

EXPLOITATIERESULTAAT **120.000**

Afwikkeling restauratieprojecten -20.000

RESULTAAT VOOR BESTEMMING **100.000**

AFGEWIKKELDE RESTAURATIEPROJECTEN PER 31 DECEMBER 2019

1. RESTAURATIE SPAANSE ALTAARSTUKKEN

Bijdragen		
Prins Bernhard Cultuurfonds	20.000	60%
Eigen bijdrage Stichting Kasteel de Haar	13.452	40%
	33.452	
Bijdragen verwerkt als baten		
Afwikkeling restauratieprojecten 2019	20.000	
	20.000	
Uitgaven		
Projectkosten	33.452	
	33.452	
Uitgaven verwerkt als lasten		
Bijzondere lasten 2018	7.200	
Afwikkeling restauratieprojecten 2019	26.251	
	33.452	

Toelichting

Het project restauratie Spaanse altaarstukken is uitgevoerd in 2018 en 2019.

De bijdragen van derden zijn in 2019 opgenomen in de staat van baten en lasten en zijn hiermee afgewikkeld.

In 2018 is de eigen bijdrage - voor zover per 31 december 2018 besteed - opgenomen in de staat van baten en lasten onder Bijzondere lasten 2018. De resterende projectkosten zijn in 2019 opgenomen in de staat van baten en lasten.

2. RESTAURATIE CARILLON

Bijdragen

Giften met bestemming (aan KNV)	1.074	2%
Giften met bestemming (aan Stichting Kasteel de Haar)	19.410	36%
Gift familie van Zuylen (uit bestemmingsfonds Châtelet)	2.000	4%
Rotary Haarzuilens (aan KNV)	7.150	13%
Rabobank Utrecht (aan KNV)	6.000	11%
K.F. Hein Fonds (aan KNV)	6.000	11%
Prins Bernhard Cultuur Fonds (aan KNV)	5.000	9%
Elise Mathilde Fonds (aan KNV)	3.000	6%
Stichting Paal '86 Haarzuilens (aan KNV)	3.000	6%
Fentener van Vlissingen Fonds (aan KNV)	1.000	2%

53.634

Bijdragen verwerkt als baten

Afwikkeling restauratieprojecten 2019	51.634
---------------------------------------	--------

51.634

Uitgaven

Projectkosten	53.634
---------------	--------

53.634

Uitgaven verwerkt als lasten

Afwikkeling restauratieprojecten 2019	53.634
---------------------------------------	--------

53.634

Toelichting

Het project restauratie carillon is uitgevoerd in 2019.

De eigen bijdrage van de familie van Zuylen is niet verwerkt als bate maar ten laste van het bestemmingsfonds Châtelet gebracht.

De bijdragen van derden zijn in 2019 opgenomen in de staat van baten en lasten en zijn hiermee afgewikkeld.

De projectkosten zijn in 2019 opgenomen in de staat van baten en lasten.